

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

08 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit, în următoarea componență:

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Nadejda Toma, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Petru Moraru

Judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Mălai Sergiu și de avocatul Dlujanski Elic în numele inculpatului Mălai Sergiu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Mălai Sergiu Andrian, născut la 10.06.1968, originar și domiciliat în mun. Chișinău, str. Plaiului, 64.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 10.05.2012 – 10.10.2014;

Instanța de apel: 03.11.2014 – 31.03.2015;

Instanța de recurs: 03.06.2015 – 08.12.2015

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 octombrie 2014, Mălai Sergiu Andrian a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 303 alin.(3) Cod penal la amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale, ceea ce constituie 8000 (opt mii) lei, cu privarea de dreptul de a exercita anumite activități în domeniul avocaturii pe un termen de 1 (un) an.

2. Pentru a pronunța sentința, în fapt, instanța de fond a stabilit, că inculpatul pe parcursul lunii august 2011, aflându-se în mun. Chișinău și acționând de comun acord și împreună cu o persoană, dosarul în privința căruia este disjungat, urmărind scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale, a comis amestecul în activitatea organelor de urmărire penală la efectuarea urmării penale pe cauza penală nr. 2011515173 (pornită în baza prevederilor art. 206 alin.(2) lit. a) Cod Penal, în privința cet. Rupa Ion, Rupa Ion și Rupa Ana pe faptul traficării minorei Franțuz Valentina în Federația Rusă, pe care Mălai Sergiu participă în calitate de apărător a drepturilor și intereselor învinuiților Rupa Ion și Rupa Ana),

prin întreprinderea unor acțiuni de influențare a părții vătămate minore Franțuz Valentina și a reprezentantului ei legal Saburova Valentina în vederea retragerii, de către acestea, de la organul de urmărire penală a cererii prealabile, precum și schimbarea declarațiilor date anterior în cadrul urmăririi penale, declarații care îi incriminează pe Rupa Ion, Rupa Ion și Rupa Ana.

La 11 august 2011, Mălai Sergiu, urmărind scopul realizării intențiilor sale infracționale, s-a întâlnit cu Rupa Valentin, precum și cu minora Franțuz Valentina, recunoscută parte vătămată în cauza penală nr. 2011515173 și reprezentantul ei legal Saburova Valentina, în apropierea Biroului Asociați de Avocați Centru de pe str. Armenească, mun. Chișinău, unde în cadrul întâlnirii, le-a instigat pe ultimele la prezentarea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase pe prezenta cauză penală în favoarea învinuiților, în cadrul ulterioarelor audieri la organul de urmărire penală. În aceste circumstanțe, Rupa Valentin, care acționa de comun acord cu Mălai Sergiu, a amenințat-o pe Franțuz Valentina, că în cazul dacă aceasta nu-și va schimba declarațiile pe cauza penală nr. 2011515173 pe învinuirea cet. Rupa Ana, Rupa Ion, Rupa Ion în comiterea infracțiunii incriminate, îl vor denunța calomnios la poliție pe fratele acesteia Franțuz Alexei și ultimul va fi tras la răspundere penală.

În aceste circumstanțe, tot la 11 august 2011, Mălai Sergiu, exercitând profesia de avocat și folosindu-se de calitatea sa (situația de serviciu) de apărător a drepturilor și intereselor învinuiților Rupa Ion, Rupa Ion și Rupa Ana în cauza penală nr. 2011515173 și urmărind scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a prezentei cauze penale, l-a telefonat pe avocatul Biroului Asociați de Avocați Centru, Răcilă Vladimir și în cadrul discuțiilor telefonice i-a solicitat acestuia, fără a-i expune intențiile infracționale, sub pretextul acordării asistenței juridice cet. Franțuz Valentina, întocmirea unei cereri din numele ultimei către Procuratura Generală, conținutul căreia a fost dictat avocatului Răcilă Vladimir de către Mălai Sergiu, prin care minora Franțuz Valentina urma să-și schimbe declarațiile date anterior în cadrul urmăririi penale privind incriminarea învinuiților Rupa Ana și Rupa Ion, și anume să solicite încetarea urmăririi penale în privința acestora, pe motiv, că minora Franțuz Valentina nu a fost traficată în Federația Rusă de către învinuiții Rupa Ana, Rupa Ion și Rupa Ion.

În continuare, tot în aceeași zi la 11 august 2011, minora Franțuz Valentina și reprezentantul ei legal Saburova Valentina, acționând la indicațiile lui Rupa Valentin, care acționa la rîndul său de comun acord și împreună cu Mălai Sergiu, fiind însoțite de Rupa Valentin, s-au deplasat la Biroul Asociați de Avocați Centru, mun. Chișinău, unde avocatul Răcilă Vladimir, necunoscînd despre intențiile infracționale ale cet. Mălai Sergiu și acționînd la rugămintea acestuia, a semnat un contract de asistență juridică cu minora Franțuz Valentina și reprezentantul ei legal Saburova Valentina, după care le-a citit în glas și le-a dat spre semnare cererea pregătită și dactilografiată din timp de către acesta din numele ultimei, conținutul căreia a fost

dictat avocatului Răcilă Vladimir de către Mălai Sergiu, prin care minora Franțuz Valentina și-a schimbat declarațiile date anterior în cadrul urmăririi penale privind incriminarea învinuiților Rupa Ana și Rupa Ion, și anume a solicitat încetarea urmăririi penale în privința acestora, pe motiv, că minora Franțuz Valentina nu a fost traficată în Federația Rusă de către învinuiții Rupa Ana, Rupa Ion și Rupa Ion. Ulterior, tot la 11.08.2011, prezenta cerere a fost depusă pentru examinare de către avocatul Răcilă Vladimir din numele cet. Franțuz Valentina în cancelaria Procuraturii Generale.

3. Nefiind de acord cu sentința, împotriva acesteia au declarat apel comun inculpatul Mălai Sergiu și avocatul Dlujanski Elic în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Mălai Sergiu să fie achitat conform art. 390 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, pe motivul, că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii și conform art. 390 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală, pe motivul, că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, cu reabilitarea inculpatului.

4. În motivarea apelului au fost invocate următoarele argumentele:

- aprecierea critică, dată de instanța de fond, declarațiilor inculpatului privind pornirea cauzei penale în privința sa pe motiv de răzbunare din partea ofițerului de urmărire penală, necătînd la faptul prezentării în ședința de judecată a ordonanței procurorului din 25.10.2011 prin care, la cererea clientului inculpatului, Rupa Ion, a fost pornită cauza penală în privința ofițerului de urmărire penală Chiosa V., cu înlăturarea sa de la desfășurarea urmăririi penale în privința lui Rupa Ion;

- interpretarea eronată a declarațiilor martorului Saburova Valentina, potrivit căreia ea și Franțuz Valentina, cu participarea lui Rupa Valentin au beneficiat de serviciile juridice ale avocatului Răcilă Vladimir la întocmirea și depunerea la procuratură a cererii privind dezvinovățirea lui Rupa Ion, acțiuni la care nu a participat inculpatul Mălai S.;

- nu sunt întrunite elementele infracțiunii, deoarece obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de art. 303 alin.(3) Cod penal îl reprezintă relațiile sociale cu privire la neadmiterea îmixtiunii în activitatea organelor de urmărire penală, astfel, că victime ale infracțiunii pot fi doar ofițerii de urmărire penală și procurorii, ceea ce nu se atestă în cauza examinată, lipsind victima infracțiunii;

- inculpatul, în calitate de avocat ce acționa în interesele lui Rupa Ion și Rupa Ana a activat legal, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, a Codului deontologic al avocatului, a Legii cu privire la avocatură, lipsind sesizări sau hotărâri asupra cazului a Comisiei de etică și disciplină a Uniunii Avocaților;

- cauza penală urma a fi încetată în temeiul art. 391 pct. 6) Cod de procedură penală, pe motivul existenței circumstanței care exclude atragerea la răspundere penală a inculpatului, și anume procesul-verbal privind autosesizarea în comiterea

infracțiunii, care a stat la baza pornirii urmăririi penale, a fost întocmit la 23.08.2011, pe când ordonanța de începere a urmăririi penale a fost emisă la 22.08.2011.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015 a fost respins, ca nefondat, apelul comun al inculpatului Mălai S. și al avocatului Dljanschi E. în numele inculpatului, declarat împotriva sentinței primei instanțe, sentință care a fost menținută fără modificări.

6. Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut, că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Mălai S. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 303 alin.(3) Cod penal.

Vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii în opinia instanței de apel a fost dovedită prin:

- declarațiile: inculpatului Mălai Sergiu, martorului Saburova Valentina, martorului Răcilă Vladimir, martorului Scutelnic Valeriu, martorului Tatomirov Valeriu, precum și prin probele materiale ale dosarului penal:

- procesul-verbal de confruntare din 03.03.2012, prin care s-a stabilit, că martorul Răcilă V. a susținut, că din conținutul nemijlocit al cererii scrise din numele lui Franțuz V. și Saburova V., reiese, că acestea au încheiat contract privind acordarea asistenței juridice, în baza căruia a fost eliberat mandat și pentru care ultima a achitat în avans suma de 1000 lei (f.d.104-110, vol.1);

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 16.11.2011, prin care au fost examinate actele ridicate de la Răcilă Vladimir și s-a stabilit, că la data de 11.08.2011, Răcilă V. și Saburova V. au încheiat contract privind acordarea asistenței juridice, în baza căruia a fost eliberat mandat și pentru care ultima a achitat în avans suma de 1000 lei (f.d. 33, vol.1);

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 07.11.2011, prin care au fost examinate descifrările convorbirilor telefonice și prin care s-a stabilit apelurile telefonice efectuate de către inculpatul Mălai S. martorului Răcilă V. la data de 10.08.2011 și 11.08.2011 (f.d.66, vol.1);

- ordonanța, procesul-verbal de ridicare și de examinare a actelor ridicate din cauza penală nr. 2011515173, prin care s-a stabilit inclusiv, că minora Franțuz V. și-a schimbat declarațiile date OUP în cauza penală la învinuirea lui Rupa Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin.(2) lit.a) Cod penal la data de 11.08.2011 (f.d.134-146, vol.I).

Instanța de apel a concluzionat, că au fost întrunite elementele componenței de infracțiune prevăzute la art. 303 alin.(3) Cod penal, inclusiv, corect a fost reținut, de către prima instanță, semnul calificativ – „cu folosirea situației de serviciu”, reieșind din calitatea de avocat al inculpatului, deținută de Mălai S. în dosarul penal.

Instanța de apel în decizia atacată a menționat, că obiectul juridic special al infracțiunii incriminate îl formează relațiile sociale cu privire la neadmiterea imixtiunii în activitatea organului de urmărire penală, astfel, că acțiunile inculpatului îndreptate spre a influența partea vătămată de a-și schimba declarațiile a fost calificată ca atentat direct la obiectul juridic special al infracțiunii incriminate, chiar și în lipsa obiectului material, victimei. Latura obiectivă a infracțiunii s-a materializat prin fapta prejudiciabilă, concretizată prin acțiuni efectuate cu intenție de exercitare a amestecului, sub orice formă în activitatea organelor de urmărire penală, fiind considerată a fi consumată din momentul exercitării amestecului.

Instanța de apel a mai indicat că latura subiectivă a infracțiunii reprezintă intenția directă a inculpatului de atentare la obiectul juridic special. Calitatea de avocat și posibilitatea de acces la înscrisurile din dosarul penal ale inculpatului Mălai S. au confirmat prezența semnului calificativ - „cu folosirea situației de serviciu”.

De asemenea, în opinia instanței de apel, a fost corectă și soluția primei instanțe privind stabilirea pedepsei principale și a celei complementare, acestea fiind individualizate în conformitate cu prevederile legale.

Argumentul apelanților privind intentarea dosarului penal, ca metodă de răzbunare, a fost considerat de către instanța de apel declarativ, fiind lipsit de suport probator.

A fost respins, de către instanța de apel, și argumentul apelanților privind aprecierea eronată a declarațiilor martorului Saburova V., instanța constatând caracterul veridic, pertinent al acestora, dar și faptul că acestea sunt consecvente și corespund celor făcute în cadrul urmăririi penale.

Lipsit de relevanță a fost considerat, de către instanța de apel, argumentul apelanților privind lipsa în privința inculpatului a sesizărilor sau hotărârilor Colegiului de etică și disciplină a Uniunii Avocaților și a lipsei încălcării Codului deontologic al avocatului, Legii cu privire la avocatură, Codului de procedură penală.

Instanța de apel a considerat a fi neîntemeiate și argumentele invocate de apelanți privind necesitatea încetării cauzei penale în lipsa circumstanțelor care ar exclude atragerea la răspundere penală a inculpatului, precum și obiecțiile privind emiterea ordonanței de începere a urmăririi penale în baza procesului-verbal de autosesizare, fiind apreciat, că prima instanță nu a comis careva omisiuni, erori sau vicii fundamentale, precum și a stabilit pedeapsa ținând cont de toate circumstanțele cauzei și a aplicat o pedeapsă echitabilă.

7. La 10 aprilie 2015 inculpatul Mălai Sergiu și avocatul Dlujanschi Elic în numele inculpatului, au declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015 și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatului pe învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 303 alin.(3) Cod penal.

8. În motivarea solicitărilor sale, invocînd temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, recurenții indică următoarele argumente:

- instanțele ierarhic inferioare au admis eroare gravă de fapt, manifestată prin lipsa de apreciere a declarațiilor complete a martorului Saburova Valentina cu privire la circumstanțele cauzei, și anume că Mălai S. nu s-a implicat în acțiunile lui Saburova V. și Franțuz V., declarații oferite în ședința de judecată, care diferă de cele care au stat la baza sentinței de condamnare;

- a fost admisă o eroare gravă de fapt la aprecierea declarațiilor martorilor Scutelnic Valeriu și Tatomirov Valeriu referitor la acordarea asistenței juridice de către avocatul Răcilă V. către Saburova V. și Franțuz V. în oficiul de avocați, pînă la depunerea cererii către procuratură, declarații care au relevanță la cauză;

- nu au fost întrunite elementele infracțiunii prevăzute la art. 303 alin.(3) Cod penal, și anume nu a fost exercitată imixtiunea, imputată inculpatului, în activitatea organelor de urmărire penală și anume asupra victimelor: ofițerul de urmărire penală sau procuror;

- instanțele ierarhic inferioare au admis erori grave de fapt, reieșind din argumentul prezentării ordonanței procurorului din 25.10.2011 prin care ofițerul de urmărire penală Chiosa Vlad a fost înlăturat de la exercitarea urmăririi penale la cererea inculpatului Rupa Ion, a cărui interese erau apărate de Mălai Sergiu în legătură cu pornirea urmăririi penale față de Chiosa Vlad. Astfel, intentarea dosarului penal pe învinuirea lui Mălai S. în comiterea faptei prevăzute de art. 303 alin.(3) Cod penal, a fost o răzbunare din partea lui Chiosa Vlad;

- a fost admisă eroare gravă de fapt din considerentul existenței temeiului de încetare a urmăririi penale în baza art. 391 pct.6) Cod de procedură penală, în legătură cu faptul, că procesul-verbal privind autosesizarea în comiterea infracțiunii a fost întocmit la 23.08.2011, deși ordonanța privind începerea urmăririi penale a fost emisă la 22.08.2011.

9. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.1) pct.1) Cod de procedură penală, procurorul N.Suvac, prin referința depusă, a solicitat respingerea recursului ordinar, pe motivul, că argumentele invocate nu au suport legal, iar instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, prin prisma cumulului de probe administrate la dosar.

10. Judecînd recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare în privința lui Mălai S., din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanța de apel, inclusiv și în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Potrivit art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală a hotărârii atacate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare a inculpatului, atunci când eroarea judiciară poate fi corectată de către instanța de recurs la etapa judecării acestuia.

Astfel, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, cu dispunerea achitării inculpatului, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Analizînd motivele invocate în recursul ordinar, în raport cu soluția adoptată de către prima instanță și instanța de apel, precum și actele cauzei, instanța de recurs conchide că în speță se constată erori de drept, care sunt cuprinse în temeiurile prevăzute de art. 427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală.

Potrivit prevederilor art. 1 al. (2) Cod de procedură penală procesul penal are ca scop *protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni*, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite, astfel ca *orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.*

Al. (3) al aceluiași articol stabilește că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît *nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată* și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere.

În cauza Prince Hans-Adam II de Liechtenstein c. Allemagne din 12.07.2001, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat, că statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie *concrete și efective, nu teoretice și iluzorii*, iar cele cuprinse în art. 6 au tocmai acest scop: efectivitatea dreptului la un proces echitabil, impunîndu-se statelor o obligație de rezultat: adoptarea în ordinea juridică internă a măsurilor corespunzătoare și a mijloacelor necesare realizării acestei obligații.

La adoptarea sentinței, potrivit prevederilor art. 385 alin.(1) p.1)-4) Cod de procedură penală instanța de judecată trebuie să soluționeze următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:

1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul;

2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat;

3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea;

4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Totodată articolul 390 alin.(1) p. 1) Cod de procedură penală prevede că *sentința de achitare se adoptă dacă nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.*

Colegiul lărgit, în urma analizei complexe a cauzei, conchide că temeiul de achitare indicat supra este constatat cu certitudine în speță și, prin urmare, se impune necesitatea casării deciziei pronunțate de către instanța de apel, deoarece instanța a comis erori de drept care condiționează intervenția instanței de recurs, cu admiterea recursului, casarea totală a sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu dispunerea achitării inculpatului.

În acest sens, Colegiul penal menționează că conform art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel sau se poate proceda la cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță.

Art. 414 alin. (2) Cod de procedură penală, reieșind din faptul că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea ca instanța să dea o nouă apreciere probelor administrate în fața primei instanțe.

Astfel instanța de apel, soluționând apelul, poate să caseze (desființeze) sentința primei instanțe și să pronunțe o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, adoptând una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, prin aprecierea temeiniciei sau netemeiniciei învinuirii, dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

În această ipoteză, apelul are caracterul unei căi de atac de reformare, în sensul că instanța de apel, după desființarea hotărârii atacate, procedează ea însăși, ca instanță de control judiciar, la înlăturarea erorilor constatate, pronunțând o nouă hotărâre.

Astfel, instanța de apel rejudecă fondul cauzei ca instanță de apel, și nu ca primă instanță, prin modificarea gradului de jurisdicție.

Efectul devolutiv nu promovează o reeditare de către instanța de apel a judecării care a avut loc în prima instanță, ci o nouă judecată, cu caracter autonom, care are ca obiect reexaminarea acelor dispoziții din hotărâre, care au fost greșit sau nelegal soluționate.

În consecință, la aplicarea de către instanța de apel a prevederilor art. 415 alin.(1) pct.2) și art. 419 Cod de procedură penală, termenul “rejudicare” nu desemnează o nouă desfășurare, de la început, a întregii activități procesuale ce este îndeplinită de prima instanță, ci doar efectuarea unor acte procesuale care nu au fost legal îndeplinite sau care sunt necesare, dar nu au fost efectuate de prima instanță.

Al. (5) art. 414 Cod de procedură penală stabilește că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar al. (6) al aceluiași articol stabilește că instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul verbal.

În sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sînt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Verificînd argumentele invocate în recursul depus de către inculpatul Mălai S. și avocatul inculpatului Dlujanschi E., în raport cu materialele cauzei, Colegiul constată că instanța de apel la examinarea cauzei a comis erori de drept, pronunțînd soluția sa fără respectarea prevederilor legale, a jurisprudenței CEDO, precum și a practicii judiciare stabilite

După cum s-a indicat supra, potrivit legislației procesuale în vigoare, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, instanța de recurs menționează, că argumentele invocate de către inculpatul Mălai S. și avocatul inculpatului Dlujanschi E. și-au găsit confirmare și se atestă că, instanța de apel nu a constatat și nu a apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată inculpatului în strictă conformitate cu

prevederile normelor de procedură penală și de drept material, de aceea decizia instanței de apel urmează a fi casată și dispusă achitarea inculpatului.

Colegiul penal lărgit reține că în cadrul examinării cauzei a fost constatat temeiul inclus în prevederile art. 390 al.(1) pct. 1) și anume că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că potrivit rechizitoriului, Mălai Sergiu a fost învinuit de faptul că pe parcursul lunii august 2011, aflându-se în mun. Chișinău și acționând de comun acord și împreună cu o persoană, dosarul în privința căruia este disjungat, urmărind scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale, a comis amestecul în activitatea organelor de urmărire penală la efectuarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011515173 (pornită în baza prevederilor art. 206 alin.(2) lit. a) Cod Penal, în privința cet. Rupa Ion, Rupa Ion și Rupa Ana pe faptul traficării minorei Franțuz Valentina în Federația Rusă, pe care Mălai Sergiu participă în calitate de apărător a drepturilor și intereselor învinuiților Rupa Ion și Rupa Ana), prin întreprinderea unor acțiuni de influențare a părții vătămate minore Franțuz Valentina și a reprezentantului ei legal Saburova Valentina în vederea retragerii, de către acestea, de la organul de urmărire penală a cererii prealabile, precum și schimbarea declarațiilor date anterior în cadrul urmăririi penale, declarații care îi incriminează pe Rupa Ion, Rupa Ion și Rupa Ana.

La 11 august 2011, Mălai Sergiu, urmărind scopul realizării intențiilor sale infracționale, s-a întâlnit cu Rupa Valentin, precum și cu minora Franțuz Valentina, recunoscută parte vătămată în cauza penală nr. 2011515173 și reprezentantul ei legal Saburova Valentina, în apropierea Biroului Asociați de Avocați Centru de pe str. Armenească, mun. Chișinău, unde în cadrul întâlnirii, le-a instigat pe ultimele la prezentarea cu bună-știință a declarațiilor mincinoase pe prezenta cauză penală în favoarea învinuiților, în cadrul ulterioarelor audieri la organul de urmărire penală. În aceste circumstanțe, Rupa Valentin, care acționa de comun acord cu Mălai Sergiu, a amenințat-o pe Franțuz Valentina, că în cazul dacă aceasta nu-și va schimba declarațiile pe cauza penală nr. 2011515173 pe învinuirea cet. Rupa Ana, Rupa Ion, Rupa Ion în comiterea infracțiunii incriminate, îl vor denunța calomnios la poliție pe fratele acesteia Franțuz Alexei și ultimul va fi tras la răspundere penală.

În aceste circumstanțe, tot la 11 august 2011, Mălai Sergiu, exercitând profesia de avocat și folosindu-se de calitatea sa (situația de serviciu) de apărător a drepturilor și intereselor învinuiților Rupa Ion, Rupa Ion și Rupa Ana în cauza penală nr. 2011515173 și urmărind scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a prezentei cauze penale, l-a telefonat pe avocatul Biroului Asociați de Avocați Centru, Răcilă Vladimir și în cadrul discuțiilor telefonice i-a solicitat acestuia, fără a-i expune intențiile infracționale, sub pretextul acordării asistenței juridice cet. Franțuz Valentina, întocmirea unei cereri din numele ultimei către Procuratura Generală, conținutul căreia a fost dictat avocatului Răcilă Vladimir

de către Mălai Sergiu, prin care minora Franțuz Valentina urma să-și schimbe declarațiile date anterior în cadrul urmăririi penale privind incriminarea învinuiților Rupa Ana și Rupa Ion, și anume să solicite încetarea urmăririi penale în privința acestora, pe motiv, că minora Franțuz Valentina nu a fost traficată în Federația Rusă de către învinuiții Rupa Ana, Rupa Ion și Rupa Ion.

În continuare, tot în aceeași zi la 11 august 2011, minora Franțuz Valentina și reprezentantul ei legal Saburova Valentina, acționând la indicațiile lui Rupa Valentin, care acționa la rîndul său de comun acord și împreună cu Mălai Sergiu, fiind însoțite de Rupa Valentin, s-au deplasat la Biroul Asociat de Avocați Centru, mun. Chișinău, unde avocatul Răcilă Vladimir, necunoscînd despre intențiile infracționale ale cet. Mălai Sergiu și acționînd la rugămintea acestuia, a semnat un contract de asistență juridică cu minora Franțuz Valentina și reprezentantul ei legal Saburova Valentina, după care le-a citit în glas și le-a dat spre semnare cererea pregătită și dactilografiată din timp de către acesta din numele ultimei, conținutul căreia a fost dictat avocatului Răcilă Vladimir de către Mălai Sergiu, prin care minora Franțuz Valentina și-a schimbat declarațiile date anterior în cadrul urmăririi penale privind incriminarea învinuiților Rupa Ana și Rupa Ion, și anume a solicitat încetarea urmăririi penale în privința acestora, pe motiv, că minora Franțuz Valentina nu a fost traficată în Federația Rusă de către învinuiții Rupa Ana, Rupa Ion și Rupa Ion. Ulterior, tot la 11.08.2011, prezenta cerere a fost depusă pentru examinare de către avocatul Răcilă Vladimir din numele cet. Franțuz Valentina în cancelaria Procuraturii Generale.

Acțiunile indicate ale inculpatului au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 303 alin.(3) Cod penal, adică amestecul, sub orice formă, în activitatea organelor de urmărire penală, cu scopul de a împiedica cercetarea rapidă, completă și obiectivă a cauzei penale, acțiuni săvîrșite cu folosirea situației de serviciu.

Soluția dată de calificare a acțiunilor inculpatului a fost susținută de către instanțele judecătorești (sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 octombrie 2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015), care l-au recunoscut vinovat și l-au condamnat pe Mălai Sergiu în baza art. 303 alin.(3) Cod penal.

Analizînd conținutul deciziei instanței de apel supuse recursului, cu raportare la componența de infracțiune prevăzută la art. 303 alin. (3) Cod penal și circumstanțele cauzei, instanța de recurs constată, că instanța de apel corect a indicat în decizia sa, că obiectul juridic special al infracțiunii incriminate inculpatului îl formează relațiile sociale cu privire la neadmiterea imixtiunii în activitatea organului de urmărire penală.

Totodată, instanța de recurs consideră a fi contrară practicii judiciare stabilite concluzia expusă în decizie, potrivit căreia „*acțiunile inculpatului Mălai Sergiu*

îndreptate spre a influența partea vătămată de a-și schimba depozițiile date anterior în cadrul organului de urmărire penală în favoarea persoanei căruia ultimul îi acorda asistență juridică este calificată drept atentat direct la obiectul juridic special al infracțiunii incriminate”.

Pentru stabilirea stării de fapt și de drept în speță, aprecierea acțiunilor inculpatului sub aspectul comiterii infracțiunii imputate, se impune analiza probelor acumulate la cauza penală, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată că:

- din conținutul declarațiilor inculpatului Mălai S., audiat în ședințele de judecată a primei instanțe și a instanței de apel, rezultă, că începând cu data de 29 iulie 2011, activînd în calitate de avocat, inculpatul a acordat asistență juridică bănuților Rupa Ion și Rupa Ana, în baza contractelor de asistență juridică încheiate cu Rupa Irodia. În august 2011 a refuzat solicitarea rudelor lui Rupa I. și Rupa A. de a acorda asistență juridică părții vătămate pe același dosar, recomandînd consultarea colegului avocat Răcilă Vladimir. În lipsa de experiență a ultimului, inculpatul l-a ajutat pe Răcilă V. în formularea unei cereri. Ulterior a aflat, că partea vătămată Franțuz V. și reprezentantul său legal Saburova V. au încheiat contract de asistență juridică cu avocatul Răcilă V., care le-a întocmit o cerere, depusă la Procuratura Generală;

- din conținutul declarațiilor părții vătămate Saburova Valentina, rezultă, că a fost tutorele minorei Franțuz Valentina, care era parte vătămată pe dosar penal privind infracțiunea de trafic de copii de care era învinuit Rupa Ion. În anul 2011, la propunerea lui Rupa Valentin, fără a fi amenințată, a fost convinsă de către inculpatul Mălai S. și de către o persoană al cărei nume nu își amintește, să schimbe declarațiile date anterior organului de urmărire penală, prin care l-ar fi iertat pe Rupa Ion, fiindu-i propusă, în schimb, suma de aproximativ 2000 dolari SUA. La invitația lui Rupa Valentin, în cadrul Biroului de avocați, unde se aflau mai mulți avocați, Mălai S. i-a prezentat o cerere dactilografiată de o altă persoană, pe care i-a citit-o și pe care a semnat-o pe loc Saburova V. și nepoata sa Franțuz V., din conținutul căreia a înțeles, că și-a schimbat declarațiile date anterior pe cauza penală. Totodată, a menționat partea vătămată că nu poate citi, spre deosebire de nepoata Franțuz V.. Partea vătămată a încheiat cu Mălai S. contract de asistență juridică, pentru care a achitat suma de 2000 lei, primită de la Rupa V.. Cererea întocmită și semnată, partea vătămată a depus-o la procuratură, precum i-a indicat Mălai S. și Rupa V., nefiind însoțită de către cineva (f.d.4-5, vol.II);

- din conținutul declarațiilor martorului Răcilă Vladimir, rezultă, că fiind avocat, colegi de serviciu cu inculpatul Mălai S., în anul 2011, la îndrumarea ultimului, de martor s-a apropiat o persoană de etnie romă pe nume Bîrsa Lucheria

în vederea acordării asistenței juridice în materie de drept civil, căreia i-a fost explicată tehnica și poziția procesuală, după care aceasta i-a comunicat că e analfabetă și va contacta o altă rudă. În luna august 2011, Mălai S. i-a comunicat prin telefon martorului, că urmau a se prezenta două persoane pentru acordarea asistenței juridice. Anterior, Mălai S. din proprie inițiativă i-a dictat martorului conținutul unei cereri, apreciate de martor ca consultație, privind dezacordul unor persoane cu date depuse la organul de urmărire penală. Prezentându-se la birou persoanele: Saburova V. și Franțuz V., martorul le-a citit conținutul cererii întocmite din numele acestora, potrivit căreia negau faptul traficării minorei Franțuz V. în Federația Rusă în scopul cerșetoritului, pe care ambele au semnat-o benevol. De asemenea, Saburova V. a încheiat contract de asistență juridică cu martorul Răcilă V. și a achitat în casă suma de 1000 lei după momentul întocmirii cererii. Nu și-a reamintit dacă în ziua menționată inculpatul era la sediul biroului, însă în momentul acordării asistenței juridice lui Saburova V. și Franțuz V. inculpatul nu se afla în birou. În aceeași zi martorul a depus personal cererea întocmită la Procuratură (f.d.12-14, vol.II);

- din conținutul declarațiilor martorului Scutelnic Valeriu, rezultă, că cu inculpatul Mălai S. și martorul Răcilă V. sunt colegi de serviciu. În una din zilele anului 2011 a fost martorul discuției dintre Răcilă V. și câteva persoane de etnie romă, în sediul biroului de avocați, în cadrul căreia a înțeles, că i se solicita lui Răcilă V. să meargă la o altă persoană de etnie romă în vederea întocmirii unor cereri. După părăsirea biroului de către numitele persoane, martorul l-a sfătuit pe Răcilă V. să nu meargă la destinația propusă, fiind contrar practicii avocațiale. În timpul discuției nu era prezent Mălai S., însă nu și-a adus aminte dacă inculpatul era la serviciu în ziua menționată. Ulterior a aflat, că vizitatorii de etnie romă sunt implicate în dosar penal cu privire la învinuirea lui Mălai S. (f.d.69-70, vol.II);

- din conținutul declarațiilor martorului Tatomirov Valeriu, rezultă, că este coleg de serviciu cu inculpatul Mălai S. și martorul Răcilă V.. La sfârșitul lunii iulie-începutul lunii august 2011, la serviciu – BAA Centru, situat pe str. Armenească, 61A, s-a prezentat o persoană de etnie romă, pe nume Bîrsa, de la care a aflat, că îl are angajat pe Mălai S. în calitate de avocat, însă mai are nevoie de un avocat pentru partea vătămată. Martorul a refuzat și a îndreptat-o la alt coleg din biroul vecin. Ulterior a mai văzut persoana în cauză (f.d.71, vol.II);

- potrivit procesului-verbal de confruntare din 03.03.2012, martorul Răcilă V. a susținut conținutul nemijlocit al cererii scrise din numele lui Franțuz V. și Saburova V., care i-a fost dictat de către inculpatul Mălai S. (f.d.104-110, vol.I);

- potrivit procesului-verbal de examinare a obiectului din 16.11.2011, au fost examinate actele ridicate de la Răcilă V., fiind stabilit, că la 11.08.2011 între Răcilă V. și Saburova V. a fost încheiat contract privind acordarea asistenței juridice în baza

căruia a fost eliberat mandat și pentru care ultima a achitat suma de 1000 lei (f.d.33, vol.I);

- potrivit procesului-verbal de examinare a obiectului din 07.11.2011, au fost examinate descifrările convorbirilor telefonice, prin care s-au stabilit apelurile telefonice efectuate de către inculpatul Mălai S. și martorul Răcilă V. la data de 10.08.2011 și 11.08.2011 (f.d.66, vol.I);

- potrivit ordonanței, procesului-verbal de ridicare și de examinare a actelor ridicate din cauza penală nr. 2011515173, reiese, că inclusiv partea vătămată minoră Franțuz V. și-a schimbat declarațiile date către organul de urmărire penală în cauza penală pe învinuirea lui Rupa Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin.(2) lit.a) Cod penal la data de 11.08.2011 (f.d.134-146, vol.I).

Analizând probele prin coroborare, Colegiul penal lărgit constată, că la data de 11 august 2011 a avut loc fapta de influențare manifestată de către inculpatul Mălai S. față de părțile vătămate Saburova V. și Franțuz V. în sensul schimbării declarațiilor în cauza penală pe învinuirea lui Rupa Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 206 alin.(2) lit. a) Cod penal.

Această concluzie se deduce din declarațiile părții vătămate Saburova V., care a indicat direct asupra faptului de influențare a sa și a minorei Franțuz V., aflată în tutela acesteia, în sensul schimbării declarațiilor, cu prezentarea unei cereri întocmite în acest sens.

Aceeași concluzie este dedusă și din declarațiile martorului Răcilă Vladimir, care nefiind cunoscut cu părțile vătămate, neaflându-se în relații de acordare a asistenței juridice cu acestea, la inițiativa și sub dictarea lui Mălai S. a întocmit în numele lui Saburova V. și Franțuz V. cererea adresată organului de urmărire penală, conținutul căreia schimba efectiv declarațiile depuse anterior de către părțile vătămate în fața organului de urmărire penală.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează faptul, că după cum rezultă din declarațiile părții vătămate Saburova V., influențarea manifestată asupra sa în sensul schimbării declarațiilor nu a purtat caracter de amenințare sau de aplicare a oricărei alte forme de presiune. Mai mult, fiindu-i adus la cunoștință conținutul cererii prin care avea loc schimbarea declarațiilor adresate organului de urmărire penală, atât Saburova V., cât și Franțuz V. au semnat benevol cererea și după cum rezultă din declarațiile lui Saburova V., în lipsa altor persoane străine, personal s-a deplasat și a depus cererea în cancelaria Procuraturii. Aceasta denotă faptul, că decizia finală de schimbare a declarațiilor i-a aparținut anume părții vătămate.

Colegiul penal lărgit consideră a fi lipsite de relevanță, în speță, declarațiile martorilor Tatomirov V. și Scutelnic V., din motiv, că circumstanțele descrise de către acești martori nu prezintă informații cu privire la starea nemijlocită de fapt care constituie obiectul examinării.

Reieșind din cele constatate, analizând acțiunile comise de inculpatul Mălai S., cu raportare la fapta prejudiciabilă din cadrul laturii obiective a componenței infracțiunii prevăzute de art. 303 alin.(3) Cod penal, Colegiul nu identifică în speță existența faptei infracțiunii, deoarece influența manifestată de către inculpat a fost exercitată asupra părților vătămate și nu asupra organului de urmărire penală.

În acest sens Colegiul penal lărgit subliniază, că latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la alin.(3) art. 303 Cod penal constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de exercitare a amestecului, sub orice formă, în activitatea organelor de urmărire penală, acțiune care decurge din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului și care este în limitele competenței lui de serviciu. Fiind o infracțiune formală, aceasta se consideră consumată din momentul exercitării amestecului, sub orice formă, în activitatea organelor de urmărire penală, cu folosirea situației de serviciu, în lipsa cărorva urmări prejudiciabile.

Reieșind din scopul special al infracțiunii, imixtiunea în cauză, trebuie să fie de așa natură încât să influențeze asupra cercetării rapide, complete și obiective a cauzei penale, activitate a organului de urmărire penală. Astfel, nu pot fi reținute alte aspecte ale exercitării amestecului asupra organului de urmărire penală, precum: activitatea de menținere a ordinii publice, activitatea de control sau de exercitare a activității operative de investigații, relația ofițerului de urmărire penală cu colectivul de muncă, activitățile didactice sau științifice, etc.

Privitor la categoria de victimă a infracțiunii imputate inculpatului Mălai Sergiu, Colegiul penal menționează, că potrivit alin.(2) art. 253 Cod de procedură penală, organele de urmărire penală sunt reprezentate de ofițeri de urmărire penală anume desemnați în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Vamal sau Centrului Național Anticorupție și subordonați organizațional instituției respective.

Potrivit art. 1 din Legea nr. 333 din 10.11.2006 privind statutul ofițerului de urmărire penală, *ofițerul de urmărire penală este persoana care, în numele statului și în limitele competenței sale, efectuează nemijlocit urmărirea penală în cauze penale și exercită alte activități prevăzute expres de lege.*

De asemenea, procurorul, care este reprezentantul organelor de drept, abilitat cu dreptul de a exercita urmărirea penală, în temeiul art. 270 Cod de procedură penală, iar prin coroborare cu prevederile art. 8 din Legea nr. 294 din 25.12.2008 cu privire la procuratură, *procurorul exercită urmărirea penală în numele statului în privința infracțiunilor atribuite în competență, iar în caz de necesitate poate exercita sau poate prelua urmărirea penală privind orice categorie de infracțiuni, în condițiile Codului de procedură penală.*

Astfel, potrivit dispozițiilor legale și funcționale ale legislației în vigoare la data comiterii faptei examinate în speță, au fost stabiliți expres subiecții care exercită nemijlocit activitatea de urmărire penală, iar din moment ce obiectul juridic special al infracțiunii imputate inculpatului Mălai S., prevăzute la alin.(3) art. 303

Cod penal îl formează relațiile sociale cu privire la neadmiterea imixtiunii în activitatea organelor de urmărire penală, rezultă, că victime ale infracțiunii vizate pot fi doar: ofițerii de urmărire penală și procurorii.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide, că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat și eronat au extins calitatea victimei prevăzute la alin.(2) art. 303 Cod penal, fiind astfel denaturat scopul urmărit de legiuitor și intenția acestuia de a ocroti penal activitatea organelor de drept care desfășoară nemijlocit activitatea de urmărire penală.

În consecință, Colegiul penal lărgit constată, că la caz, a avut loc admiterea unei erori de drept, comise de instanțele de fond și de apel, iar inculpatul urmează a fi achitat pe motiv, că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

11. În conformitate cu art. 390 alin.(1) pct.1), 435 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Mălai Sergiu și de avocatul Dljanschi Elic în numele inculpatului Mălai Sergiu, casează total sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 10 octombrie 2014 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2015 și dispune achitarea lui Mălai Sergiu Andrian de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 303 alin.(3) Cod penal, pe motiv, că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 14 ianuarie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Nadejda Toma

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Petru Moraru